

Diotima 20 février / februari 2016

Cher(e) Collègue, Cher(e) Ami(e), *Beste Collega, Beste Vriend(in)*,

Comme nous l'avons déjà annoncé, pour Diotima ce **20 février**, nous avons prévu une **journée complète de 9.30 à 16h (accueil dès 9h)** au Domaine provincial, rue Armand Dewolf 2 à 1357 Hélécinne.

Zoals reeds aangekondigd hebben we voor Diotima op 20 februari een volledige dag van 9.30 tot 16u (onthaal vanaf 9 u) voorzien in het provinciaal domein, Armand Dewolfstraat 2 te 1357 Opheylissem.

Matinée / Voormiddag 9.30 – 12.00

Comme de coutume vous avez le choix entre 4 ateliers de présentations cliniques :

Zoals gewoonlijk krijg je de keuze uit 4 klinische ateliers voormiddag:

• **Geneviève BRUWIER**

La pensée arrimée au corps

Modérateur: Vincent Magos

L'observation du bébé apporte une compréhension de la construction psychique du bébé, de son monde interne et interpersonnel. Apprendre à observer un bébé, c'est observer toutes ses manifestations corporelles, émotionnelles, pulsionnelles et verbales qu'elles soient dirigées ou non vers l'autre. Conjointement à cette attention portée au bébé se développe une capacité d'analyse et de pensée qui articule le « sensible », ce qui vient des sens, à la signification, au sens.

Cette expérience auprès des bébés m'amène, « naturellement », à observer, entendre et faire place à la part bébé qui perdure et reste en souffrance dans l'adulte. Dès le début du travail thérapeutique, cette part bébé chez Monsieur E. était manifeste sans qu'il en ait conscience et le ressent. Assuré de pouvoir s'appuyer sur une « présence bien vivante », Monsieur E. s'est ouvert à la pensée et au langage des mots. Il a commencé à explorer l'aspect bébé « présent-passé », l'aspect bébé réveillé à l'occasion de sa paternité ainsi que sa fonction « paternelle maternante ».

• **Jean-Noël LAVIANNE**

Réflexions autour de la "psychothérapie", à partir de quelques situations cliniques

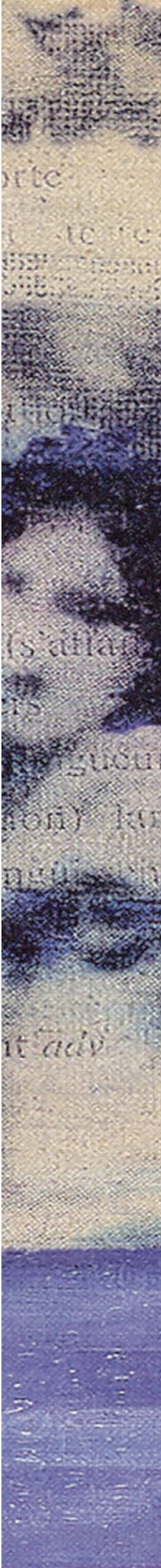
Modérateur: Ria Walgraffe

"La psychothérapie n'est pas une thérapie **du** psychisme, mais une thérapie **par** le psychisme". Cet aphorisme de Jacques Schotte permet d'enjamber l'opposition entre cure psychanalytique et psychothérapie analytique, en recentrant le débat sur la question de la **méthode**, premier terme avancé par Freud pour définir la psychanalyse. C'est à partir de cette position que seront présentées les situations cliniques.

• **Koen BAETEN**

Moderator: Johan De Groef

Wie het woord "psychoanalyse" in de mond neemt, associeert dit vaak met individuele therapie op een divan. Aan koppels wordt er niet spontaan gedacht en dat is logisch aangezien de (divan)analyse voorbestemd is voor het individu, al was het maar om praktische overwegingen. Toch merk ik dat er (alsmaar meer) koppels hun heil zoeken in de psychoanalytische benadering van hun relationele problemen en hier ook daadwerkelijk gebaat mee zijn. Hierbij wil ik dan ook graag samen reflecteren over een koppel dat zich in mijn praktijk aangemeld heeft. Het betreft een heteroseksueel, kinderloos koppel van bijna 30 jaar. Ze hebben een eigen baan, zijn gehuwd en wonen reeds een vijftal jaren samen. Tot enkele maanden voor hun eerste consultatie liep alles op wieltjes, maar dan leek het er plots op alsof hun aantrekkingskracht tot elkaar als sneeuw voor de zon opdroogde. Aanvankelijk dachten ze dat dit wel vanzelf over zou gaan. Iedereen maakt dat al wel eens mee. Toch? Er hadden zich geen noemenswaardige problemen voorgedaan in hun leven of relatie en in hun gezinnen van herkomst was het een toonbeeld van peis en vree. Maar...

hun liefde, passie, interesse voor elkaar enz. leek niet vanzelf terug te komen. Erger nog, hoezeer ze hun best deden om elkaar te behagen, hoe meer verzuring en ruzie er op kwam zetten. Om dit te stoppen begon de vrouw zich zeer onderdanig te gedragen tov haar man. Ze werd letterlijk zijn onderdanige huisvrouw, maar beiden voelden zich hier niet gelukkig mee. In de eerste sessie stellen ze mij dan ook de vraag of het kan dat hun aantrekkingskracht tot elkaar op is? Ze vragen zich af of hun liefde verdampt is en hoe ze hier nu verder mee om dienen te gaan? In de diverse zittingen ontvouwt zich een poging om hun eigen innerlijke wereld onder woorden te brengen, een zoektocht naar verlangen (désir) en zijn fantasmata, naar verborgen betekenissen en onderliggende patronen die hen maakten tot wie ze geworden zijn, naar hun verhoudingen tot hun betekenisvolle anderen, hun idealisaties, hun parentificatieproces, hun projectieve identificatie, etc. Gaandeweg proberen ze een antwoord te geven op wat hen belemmert, voorbij wat benoembaar is en proberen ze een andere betekenis dan voorheen te verlenen aan de plaats van de Ander.

• **Mileen JANSENS**

“Gespreks”therapie met een mutistische jongeman

Moderator: Jens De Vleminck

Arthur is een zwijgzame 14-jarige jongen als zijn ouders zeven jaar geleden psychotherapie vragen, verwezen door een ongeruste school (is het autisme?), nadat hij een psychiatrische opname en sociale vaardigheids had geweigerd. We construeerden een combinatie van ambulante “gespreks”therapie (ik was degene die sprak, geholpen door de hypothesen van o.a. Tustin), hippotherapie, muziektherapie, aanvankelijk een kinderpsychiater. Hij begon te spreken (over gewone en vreemde dingen), te denken en onthouden. Hij ontdekte en exploreert o.a. de (digitale) communities van mensen die zich verkleden als knuffels/fursona’s. Hij is vaak moe en “ziekskes”. Het dagelijks leven thuis blijft stil, star, passief: is hij autistisch, fobisch, schizoïde, katatoon (zoals een familielid), of gewoon extreem verlegen? Tot groot verdriet van de ouders spreekt hun zoon enkel met zijn therapeuten. Binnen de gespreks- en muziektherapieën gebeurt er soms veel, soms ontmoedigend weinig. Van hoe lange adem is dit werk?

12.00 – 13.30 Buffet-Lunch

Après-midi / Namiddag 13.30 – 16.00

Quatre participants (deux francophones et deux néerlandophones) parlent de leur travail clinique

Vier participanten (twee Nederlandstaligen en twee Franstaligen) spreken over hun klinische praktijk

• **Pascale ANCEAUX**

Rendre possible un accrochage... et une création ?

Modérateur: Ria Walgraffe

Le travail de tapisserie nécessite préalablement la confection d’un cadre et la disposition de fils de chaîne sur lesquels seront accrochés les fils de trame.

Cette étape du travail me semble assez bien correspondre à ma pratique de psychothérapeute. Je tenterai d’en rendre compte au travers d’éléments empruntés à deux situations. Il s’agira du couple formé par Moché et Hana, couple désarticulé, en rupture avec la Loi et « abîmés » par la transgression et de Sophie, femme d’un homme occupé et éperdue d’impuissance et d’amour pour l’un de ses fils, consommateur de drogues, qu’elle a voulu « sauver » avec mon aide... et celle des archanges.

• **Florence DERWAHL**

Le sujet à l’épreuve de la souffrance au travail :

une possibilité de dire et se dire, au-delà de l’atteinte narcissique subie ?

Modérateur: Vincent Magos

Adressées par leur médecin traitant avec un diagnostic de « burn out », les personnes peuvent connaître un premier moment de sidération, lié tant à l’épreuve vécue qu’à l’arrêt

maladie, généralement imposé, qui ancre la souffrance dans la réalité individuelle et sociale. Que signifie pour ces personnes la prescription de consulter un « psy » (« de voir quelqu'un », « d'en parler à quelqu'un ») ? Différentes rencontres cliniques seront abordées en tenant compte notamment de la dimension sensorielle du contact et de l'épreuve narcissique traversée (qui peut être liée à des violences vécues en contexte de crise économique).

Il sera question du rapide ressaisissement des uns face à une situation de rupture dans le fil de l'existence et de l'ouverture à eux-mêmes de quelques autres. Comment au niveau d'une écoute psychanalytique tenter de border la réalité d'une part et d'entrouvrir une porte vers les mouvements pulsionnels inconscients d'autre part ?

• **Dieter DE GRAVE**

Psychose onder en boven overdracht: vier diagnostische posities in de therapeutische relatie

Moderator: Johan De Groef

In deze tijden van categoriaal en dimensioneel denken is het van klinisch belang na te denken omtrent psychose. Zoals uit de Schreber studie blijkt, ontwaarde Freud binnen de psychotische problematiek minstens drie specifieke overdrachtelijke antwoorden op de stelling "Ik (een man of vrouw) heb hem of haar lief" (**paranoia, erotomanie, megalomanie**). In deze uiteenzetting zullen we deze posities kort kaderen en aanvullen met een vierde positie (**melancholie**). Zo brengen we dit kader in praktijk aan de hand van vier **klinische vignettes**. Hiermee tonen we anno 2016 aan hoe deze posities klinisch relevant zijn binnen de alsmar meer gedigitaliseerde samenleving en hulpverlening. Kortom, hoe geraken we in de psychotische problematiek (gefixeerd in de **directheid** van de psychose) van **exclusiecriteria** (psychose is niks voor psychoanalyse) tot **inclusieve handvaten** in de therapeutische relatie (suppletie en sinthoom).

• **Claudine VANDERBORGHT**

De (on?)mogelijkheid van psychoanalytisch werken in een atypische setting: een oncologische afdeling in een ziekenhuis

Moderator: Jens De Vleminck

Een ziekenhuis is de thuisbasis van het medisch (meester)discours. Kan iemand - die verantwoordelijk is voor psychosociale begeleiding van kankerpatiënten - op een oncologische afdeling vanuit een psychoanalytische invalshoek een verschil maken? Dat is mijn vraagstelling.

Aan de hand van enkele geselecteerde gevalsfragmenten – gesprekken die ik voerde met enkele kankerpatiënten en hun familie - illustreer ik voor welke situaties je kan geplaagd worden, welke problemen zich kunnen voordoen, de ethische dilemma's, moeilijkheden en grenzen die ik ervaarde bij het werken in een medisch team. Ik richt mijn aandacht op de eerste plaats op wat niet lukt, op wat niet kan of mag gesymboliseerd worden, op het omgaan met het ondraaglijk reële van lijden en dood op het niveau van de patiënt, het medisch personeel, de instelling, ikzelf.

Pratiquement / Praktisch

Veillez répondre **au plus tard le mercredi 11 février** à /

Gelieve **ten laatste tegen woensdag 11 februari** te laten weten naar

ebp.bsp@gmail.com en précisant

1. si vous participez à la journée, lunch inclus / of u aan de dag deelneemt, lunch inclusief
2. veuillez dès lors verser **25€** sur le compte / Indien ja, gelieve **25€** te storten op rekening BE55 0682 2833 5906 avec la mention / met vermelding **Diotima 2016**.

Cordialement, Van harte,

Vincent Magos
Président

Johan De Groef
Onder-Voorzitter

Ria Walgraffe
Secrétaire

Jens De Vleminck
Secretaris